

Resumé af undersøgelsen: *It i skolen. Erfaringer og perspektiver*

Denne undersøgelse handler om anvendelsen af it i skolen. Undersøgelsen belyser hvordan skoler og kommuner anvender it pædagogisk og organisatorisk, og hvilket udbytte elever, lærere, skoleledelsen, forældre og kommunale medarbejdere med ansvar for it i skolen oplever at anvendelsen af it giver. Undersøgelsen inddrager skolernes og kommunernes såvel gode som mindre gode erfaringer og sætter fokus på de dilemmaer som de oplever i forbindelse med anvendelsen af it i skolen i dag – og fremover.

Dette resumé præsenterer centrale konklusioner fra undersøgelsen og ekspertgruppens vigtigste vurderinger og anbefalinger. Sidst i hvert analysekapitel findes ekspertgruppens vurderinger og anbefalinger fra det pågældende kapitel, og i kapitel 2 findes en oversigt over alle rapportens vurderinger og anbefalinger.

Dato
22.06.2009

Ref
sgp

Jnr
2008-0251

Side
1/4

It skal integreres bedre i fagene

Undersøgelsen viser at både eleverne, lærerne og skolernes ledelse oplever et positivt udbytte af at anvende it i undervisningen. Særligt fremhæver de internettet fordi det giver en hurtigere og lettere adgang til information. Desuden motiverer det eleverne at de kan udarbejde flotte produkter med it, og eleverne kan godt lide at bruge præsentationsprogrammer når de skal fremlægge for klassen.

Undersøgelsen viser at mange af lærerne fokuserer på de almenpædagogiske muligheder og udbytte ved at anvende it, fx at it motiverer eleverne, og at lærerne primært anvender it som et supplement til "den almindelige undervisning". Kun enkelte af lærerne beskriver hvordan de anvender it fagdidaktisk og til at understøtte fagspecifikke læringsmål.

Ekspertgruppen vurderer at det er problematisk at lærerne primært fokuserer på den almenpædagogiske anvendelse og udbytte af it, da der er stor forskel på hvordan it kan anvendes i de forskellige fag. Ekspertgruppen anbefaler at skolerne med udgangspunkt i *Fælles Mål II* retter opmærksomheden mod det faglige udbytte af at anvende it i undervisningen og mod udviklingen af en it-baseret fagdidaktik.

Videndelingssystemerne anvendes primært administrativt og organisatorisk

Undersøgelsen viser at videndelingssystemerne overvejende anvendes til administrative og organisatoriske formål blandt lærerne indbyrdes og mellem lærerne og skolernes ledelse. Fx fremhæver lærerne og skoleledelserne at it gør det nemmere og hurtigere at dele information og sende beskeder til kollegaer, og at systemet til reservation af udstyr og materialer er

blevet mere smidigt. Videndelingssystemerne anvendes imidlertid kun i begrænset omfang til videndeling blandt lærerne indbyrdes og mellem lærerne, eleverne og forældrene.

På de fleste skoler er det op til den enkelte lærer at afgøre hvad videndelingssystemet skal anvendes til, og i hvilken udstrækning det skal anvendes. Det begrænser udbyttet af videndelingssystemerne og skaber på nogle skoler forvirring blandt eleverne og forældrene der undrer sig over det ofte meget forskelligartede niveau for anvendelse.

Ekspertgruppen vurderer at der er et stort, uudnyttet potentiale i at anvende videndelingssystemerne ud over det administrative og organisatoriske niveau. Ekspertgruppen anbefaler at skolerne i højere grad udnytter de muligheder systemerne giver til videndeling blandt lærerne, fx til at udveksle undervisningsforløb og læringsressourcer og til at understøtte kommunikation og samarbejde, både blandt eleverne og mellem skolen og forældrene.

Praksisnær og anvendelsesorienteret kompetenceudvikling efterspørges

Undersøgelsen viser at der fortsat er behov for at fokusere på lærernes kompetenceudvikling og ekstra støtte. Umiddelbart efterspørger lærerne kurser i at anvende it, men samtidig er de opmærksomme på at de før har deltaget i kurser som ikke har kvalificeret deres undervisningspraksis. Undersøgelsen peger på et behov for nye modeller for kompetenceudvikling der fokuserer på at integrere it i de enkelte fag, som er mere anvendelsesorienterede, og som tager udgangspunkt i lærernes konkrete behov. Undersøgelsen viser også at der er behov for at forankre kompetenceudvikling bredere og dybere i skolens organisation, og at denne opgave ikke kun kan hvile på enkelte ressourcepersoner eller it-entusiaster. En løsning som lærerne og skoleledelserne foreslår, er at kompetenceudvikling, inspiration og støtte til at anvende it forankres i de strukturer på skolen der allerede understøtter udviklingen af lærernes fagdidaktiske praksis, fx fagteamene.

Ekspertgruppen anbefaler at kompetenceudvikling i it ses i tæt relation til de faglige mål og fagdidaktikken. Ekspertgruppen anbefaler desuden at kompetenceudvikling i højere grad gøres anvendelsesorienteret, og at udbuddet bliver behovsstyret. Her vurderer ekspertgruppen at der er et stort potentiale i lokal og praksisnær kompetenceudvikling og i at skolerne arbejder aktivt med at udvikle den pædagogiske og didaktiske videndeling blandt lærerne og forankrer kompetenceudviklingen i de eksisterende organisatoriske rammer, fx i skolerens teamstruktur.

Skolens ledelse skal prioritere og følge op på anvendelsen af it

Flere undersøgelser viser at skoleledelsen spiller en central rolle i forhold til hvordan it anvendes på skolen. Denne undersøgelse bekræfter dette. Skolernes ledelse er generelt bevidste om at de spiller en vigtig rolle for it i skolen, men flere af skoleledelserne er usikre på hvad de reelt skal gøre for at udvikle anvendelsen af it på deres skole.

Undersøgelsen viser at de deltagende skoler har forskellige kulturer på dette område, og at skolernes ledelse indtager forskellige roller. Undersøgelsen udpeger ikke én ledelsesmodel som den bedste til at støtte anvendelsen af it, men viser at de skoler hvor anvendelsen af it er mest udviklet, er kendetegnet ved en ledelse der prioriterer it og følger aktivt op på anvendelsen.

Ekspertgruppen vurderer at skolens ledelse er den afgørende faktor i forhold til at sikre at it anvendes på skolen. Ekspertgruppen anbefaler at skolernes ledelse prioriterer it og tager

ansvaret for at udvikle anvendelsen på sig. Ekspertgruppen vurderer desuden at det ikke er nok at skolernes ledelse sikrer rammerne for at anvende it, og anbefaler derfor at skoleledelsen også engagerer sig i selve anvendelsen og følger aktivt op på god og mindre god anvendelse af it på skolen.

Der er adgang til it, men ikke nødvendigvis fungerende it

På flere af de skoler der deltager i undersøgelsen, oplever lærerne og skolernes ledelse at de nu har god adgang til it-udstyr. Der er imidlertid en række problemer med at få it'en til at virke, og mange af lærerne oplever derfor at de ikke har adgang til *fungerende* it. Dette har en negativ virkning på lærernes anvendelse af it, og det betyder at nogle af lærerne helt fravælger at anvende it.

Undersøgelsen viser desuden at ansvaret for netop drift og teknisk support ofte er placeret i kommunen, og at det har været et mål i mange kommuner og på mange skoler at ansvarsområdet for skolernes egen it-vejleder skal være den pædagogiske anvendelse af it. Denne opgavefordeling er imidlertid en udfordring som nogle steder har medført bl.a. langsom og fejlfri retning som har begrænset mulighederne for at anvende it pædagogisk i skolen.

På nogle skoler kan eleverne allerede i dag medbringe egne computere og koble sig på skolens netværk. Både skolerne og kommunerne forventer at fremtiden vil bringe nye udfordringer i forhold til den tekniske infrastruktur når flere elever tager deres egne bærbare computere med i skole. Skolerne og kommunerne står derfor over for at skulle forberede sig på denne situation.

Ekspertgruppen vurderer at det ikke er tilfredsstillende at eleverne og lærerne på mange skoler ikke har adgang til fungerende it. Ekspertgruppen anbefaler at kommunerne i højere grad prioriterer at få it-udstyret til at fungere og sikrer at centraliseringen ikke begrænser de pædagogiske muligheder for anvendelsen af it i skolen.

Om projektet og undersøgelsen

Formålet med projektet har dels været at gøre status over anvendelsen af it efter de seneste mange års initiativer, dels at bidrage til en fortsat udvikling af anvendelsen af it i skolen.

Den primære del af projektet er en undersøgelse blandt 11 folkeskoler og 11 kommuner i Danmark. Det er resultaterne fra denne undersøgelse som er præsenteret i dette resumé. Undersøgelsen ser på hvordan skoler og kommuner anvender it pædagogisk og organisatorisk, og hvilket udbytte elever, lærere, skoleledere, forældre og kommunale medarbejdere med ansvar for it i skolen, oplever at anvendelsen af it giver. Undersøgelsen inddrager både skolernes og kommunernes gode og mindre gode erfaringer og sætter fokus på de dilemmaer som de oplever at stå med når de anvender it i skolen i dag og fremover.

Undersøgelsen er baseret på selvevaluering og interviews. Den inddrager både lærernes, skoleledelsens og kommunens erfaringer og vurderinger, og også elever og forældre er inddraget i undersøgelsen. Undersøgelsen er gennemført af EVA i samarbejde med en ekspertgruppe som har vurderet og perspektiveret resultaterne og givet anbefalinger til skoler og kommuner om den fremtidige anvendelse af it i skolen.

For at støtte den fremtidige anvendelse af it i skolen har EVA desuden udarbejdet en guide til selvevaluering af anvendelsen af it.

Bedre udbytte af it i skolen. Guide til selvevaluering

EVA har udviklet et materiale der kan hjælpe skoler og kommuner til at forbedre deres udbytte af it i skolen. At gennemføre et selvevalueringsforløb er helt konkret at sidde i en gruppe og tale sammen om praksis som deltagerne ser den nu, vurdere hvilke styrker og svagheder denne praksis har, og hvilken praksis deltagerne gerne vil udvikle. I selvevalueringsforløbet sikres det at deltagerne på en systematisk måde kommer hele vejen rundt om emnet.

Materialet er målrettet lærere, ledere og kommunale medarbejdere med ansvar for it i skolen. Det består af en introduktion til selvevaluering som metode, arbejdsspørgsmål tilpasset de forskellige målgrupper og skabeloner til deltagerens noter fra diskussionerne. Det tager ca. 3-4 timer at gennemføre et selvevalueringsforløb.

Ud over selvevalueringsguiden er der udarbejdet to notater. Det ene notat gør rede for hvordan skoler og kommuner har oplevet ITIF-satsningen. Det andet notat indeholder en analyse af hvilke typer af initiativer 14 udvalgte kommuner (følgegruppen) har gennemført for at understøtte implementeringen af it i folkeskolen i de seneste år, og det udbytte kommunerne har oplevet af disse initiativer.

Vil du vide mere?

Rapporten, guiden til selvevaluering og de to notater kan downloades frit fra <http://www.eva.dk/projekter/2008/it-i-folkeskolen>

For yderligere information er du velkommen til at kontakte:

Sanya Gertsen Pedersen
Projektleder og evalueringskonsulent på EVA
Telefon direkte: +45 35 25 46 61
Telefon reception: +45 35 55 01 01
E-mail: sgp@eva.dk